

عنوان مقاله:

ارزیابی نیاز جریانی زیست محیطی بستر رودخانه مرزی هریود بعد از احداث و آبیگری سد سلما افغانستان (با روش های هیدرولوژیکی)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و مخاطرات محیطی، دوره 9، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

حجت شاکری زارع - دانشجوی دکتری مخاطرات ژئومورفولوژی - دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران

امیر کرم - دانشیار ژئومورفولوژی، دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران

امیر صفاری - دانشیار ژئومورفولوژی، دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران

طیبه کیانی - استادیار ژئومورفولوژی، دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در عصر حاضر با توجه به افزایش جمعیت و متناسب با آن نیاز فزاینده ساکنین کره زمین به آب، فشار بر منابع آبی تبدیل به یک چالش زیست محیطی تبدیل شده است به طوری که این مسئله به شکل جدی تری در کشورهای خشک و نیمه خشکی مانند ایران قابل رؤیت می باشد؛ به همین دلیل است که مدیریت منابع آبی به ویژه آب های سطحی تحت عنوان رژیم طبیعی جریانی به عنوان یک الگو به جهت نگهداری و حفاظت رودخانه ها به ویژه جریانات فصلی مورد توجه قرار گرفته است. در همین راستا مسئله تغییرپذیری رژیم جریانی به عنوان نیروی محرکه اصلی در پایداری اکوسیستم رودخانه دارای اهمیت می باشد چراکه با دست کاری فضای طبیعی بستر رودخانه ای توسط انسان ها مانند احداث سدها اثرات منفی زیست محیطی و همچنین مخاطرات زمین محیطی به ویژه برای حوضه پایین دست خود بجا خواهد گذاشت، بنابراین در پژوهش حاضر متناسب با احداث سد سلما افغانستان بر سر راه رودخانه هریود ایران سعی گردیده تا نیاز زیست محیطی پایین دست رودخانه یعنی جایی که مرز طبیعی ایران-افغانستان و ایران-ترکمنستان محسوب می شود با بهره گیری از روش های مختلف اکو هیدرولوژی با چهار روش Tennant، Tessman، مدل ذخیره رومیزی (DRM) و انتقال منحنی تداوم جریان (FDC Shifting) برآوردهای لازم صورت پذیرد، به طوری که بر اساس نتایج حاصله، نیاز زیست محیطی رودخانه هریود ایران در طبقه مدیریت زیستی C (حفظ حداقل شرایط زیستی رودخانه) به طور متوسط 30 درصد دبی متوسط سالانه برآورد شده است. به گونه ای که مردادماه تا مهرماه دوره بحرانی رودخانه مرزی هریود ایران تعیین شده است و این دوره با کم آب شدن رودخانه مذکور بعد از احداث و آبیگری سد سلما در افغانستان (سال 1392 شمسی) در حال افزایش می باشد که قطعاً اثرات سوء طبیعی و زیست محیطی برای منطقه هریود و همچنین چالش های بر زندگی مرزنشینان ایجاد خواهد نمود.

کلمات کلیدی:

نیاز زیست محیطی، Tennant، FDC Shifting، DRM، رودخانه هریود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1177888>

